

HORVÁTH RICHÁRD

VESZPRÉM MEGYE TISZTSÉGVISELŐI A KÉSŐKÖZÉPKORBAN (1458–1526)¹

A hazai középkortörténet-kutatás nem bővelkedik archontológiai munkákban. Különösen igaz ez a regionális, kisebb területi befolyással, hatókörrel rendelkező világi, illetve (talán még az előbbieknél is hangsúlyozottabban) egyházi intézményekre. Hosszú ideig e munkákat másodlagos jelentőségűnek vélték, holott nemlétük fájó és sokszor bosszantó hiányosságokat okozhat a legaprólékosabb feldolgozásban is.

Az egyes vármegyék esetében sincsen ez másképpen.² Tulajdonképpen az alapvető megyemonográfiáink is hiányoznak, s csak igen kevésnek készültéről van tu-

1 A dolgozat elkészítéséhez nyújtott tanácsaiért Solymosi Lászlónak tartozom köszönettel.

2 E kérdés elhanyagolt voltáról általában: *Borsa Iván*: A Mohács előtti megyei archontológia ügye. In: Ünnepi tanulmányok Sinkovics István 70. születésnapjára. Szerk.: Bertényi Iván. Bp., 1980. 45–57. p.; valamint: *Havassy Péter*: A magyar világi archontológiáról. (Historiográfiai és bibliográfiai áttekintés.) In: Levéltári Szemle, 37. (1987) 27–46. p. Az eddig megjelent, (némely esetben csak bizonyos évkörön belül) teljességre törekvő, középkori megyei archontológiák a következők: *Borsa Iván*: Somogy középkori ispánjai. In: Somogy megye múltjából. Levéltári évkönyv. 13. Szerk.: *Kanyar József*. Kaposvár, 1982. 9–14. p., valamint Uő.: Turóc vármegye ispánjai és alispánjai 1526-ig. In: Levéltári Közlemények, 60. (1989) 199–218. p.; *Engel Pál*: A nemesi társadalom a középkori Ung megyében. Bp., 1998. (Historia könyvtár. Társadalom- és művelődéstörténeti tanulmányok 25.) 124–126. p. (1318–1437 közötti évkörből); *Havassy Péter*: Heves megye középkori tisztségviselői. Eger, 1986. (Studia Agricensia 6.); *Holub József*: A főispánok, alispánok és szolgabírák 1526-ig. In: Zala megye története a középkorban I. köt. Pécs, 1929. (a továbbiakban: *Holub*: Zala vm. tört.) 441–485. p.; *Horváth Richárd*: Adalékok a Szapolyaiak felemelkedésének északkelet-magyarországi kezdeteihez. (Függelék: Abaúj vármegye ispánjai, alispánjai és szolgabírái 1458–1470.) In: *Analecta Mediaevalia* I. (A PPKE BTK Mediévistikai Tanszékének kiadványa) Tanulmányok a középkorról I. Szerk.: Neumann Tibor. Pilisicsaba, 2000. [Sajtó alatt]; *Szakály Ferenc*: Ami Tolna vármegye középkori oklevélből megmaradt 1314–1525. Szekszárd, 1998. 38–66. p.; *C. Tóth Norbert*: Szabolcs megye hatóságának archontológiája (1284–1526). In: A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Múzeumok Igazgatóságának millenniumi tanulmánykötete. Szerk.: Németh Péter. Nyíregyháza, 2000. [Sajtó alatt]; *Tringli István*: Pest megye története 1301–1526. In: Pest megye története 1686-ig. [Sajtó alatt]; valamint Sopron megye későközépkori alispánjainak és szolgabíráinak cleddig legteljesebb összeállítása: *Belitzky János*: Sopron vármegye története. I. köt. Bp., 1938. 901–909. p.

domásunk, jóllehet e feldolgozások egyik alappillére kellene, hogy legyen az adott megyei hatóság archontológiájának lehetőség szerint a teljesség igényével történő összeállítása. Az 1301–1457 közötti időszakból szerencsés módon már rendelkezésünkre állanak ezek az adatsorok,³ de a teljes középkor tekintetében még komolyak a hiányosságok. Mielőbbi összeállításuk nem csupán az imént említett monográfiák szempontjából lenne meghatározó, hanem politika- és társadalomtörténeti aspektusból is, hiszen számos esetben kevésbé ismert és ismeretlen politikai, társadalmi folyamatok feltárására lennének alkalmasak.⁴ Természetesen a genealógiai, helytörténeti igények kielégítéséről nem is beszélve.

Az alábbi közleményben, amelynek közrebocsátásával a készülő megyemonográfia ügyét kívánom segíteni, Veszprém megye 1458–1526 közötti archontológiai adatsorai szerepelnek.⁵ Az adatbázis három részből áll. Az elsőben kapott helyet a megye ispánjait és alispánjait tartalmazó táblázat. Az ispánok tekintetében viszonylag egyszerű a helyzet: (1313)–1392 óta ugyanis a mindenkori veszprémi püspök volt a megye ispánja is egyben.⁶ Ettől a gyakorlattól csak egy esetben: Kini zsi Pál veszprémi ispánsága — illetve Vázsonykői (Kamicsáci) Horvát Márk közel egy esztendei „fél” ispánsága — idején (1487–1495) láthatunk eltérést.⁷ Ugyanebben a táblázatban szerepel azonfelül a *sedriahelyek* listája, valamint a megye specifikus helyzetére való tekintettel a hét megfelelő napjának megjelölése is hasznosnak látszott.⁸ Veszprém vármegyében tudniillik két ítélőszék működött

3 *Engel Pál*: Magyarország világi archontológiája I–II. köt. Bp., 1996. (História Könyvtár. Kronológiák, adattárak 5.) (a továbbiakban: *Engel: Arch.*)

4 Vö. *Szakály Ferenc*: Tolna vármegye középkori szolgabírái. (Esettanulmány). In: *Történelmi Szemle*, 39. (1997) 418–419. p.

5 Ígyébiránt nem ez az első Veszprém megyét érintő archontológiai munka. 1874-ben Pesty Frigyes közölt — sajnos források és napi dátum megjelölése nélkül — egy mindössze néhány főből álló alispáni jegyzéket. *Pesty Frigyes*: Levéltári hulladékok — Veszprém megyei alispánok. In: *Századok*, 8. (1874) 219. p. Az alábbi adattár elsősorban a megye által kiadott oklevelekre épül, éppen emiatt a teljességre nem tarthat igényt; bár a tapasztalat azt mutatja, hogy újabb nevek csak igen kis számban bukkanhatnak elő.

6 *Solymosi László*: Veszprémi püspökség. In: *Korai Magyar Történeti Lexikon* (9–14. század). Főszerk.: Kristó Gyula. Szerk.: Engel Pál–Makk Ferenc. Bp., 1994. 727–728. p. *Engel: Arch.* I. köt. 231. p.

7 *Kubinyi András*: A megyésispánság 1490-ben és Corvin János trónöröklésének problémái. (Adatok a veszprémi püspök örökös főispáni joga felfüggesztéséhez). In: *Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei*, 16. (1982) Szerk.: Töröcsik Zoltán–Uzsoki András. Veszprém, 1982. (a továbbiakban: *Kubinyi: Megyésispánság*) 169. p.

8 A hét napja megjelölésének okát a két szék, illetve az ott létező több vásár szolgáltatta. Vö.: *Solymosi László*: Veszprém megye 1488. évi adólajstroma és az Ernuszt-féle számadások. In: *Tanulmányok Veszprém Megye Múltjából*. Szerk.: Kredics László. Veszprém, 1984. (A

Veszprém és Vásárhely székhellyel, míg a megyei közgyűlésnek legtöbbször Lővöld adott otthot.⁹ A két szék kialakulásáról jelenleg nincsen pontos információnk. Talán a megye földrajzi viszonyai (a Bakony gyakorlatilag kettévágta a megye területét) játszhattak ebben közre,¹⁰ talán a birtokviszonyok, de alaposabb kutatások hiányában erről nyilatkozni felelőtlenség lenne. Az alábbi táblázatok segítségével annyi azonban már jól megfogható, hogy a mindenkori ispán (tehát kevés kivételtől eltekintve a veszprémi püspök) tényleges befolyása csak a veszprémi szék esetében mutatható ki kizárólagosan. A vásárhelyi széknél egynéhány esetben ugyanis találhatunk olyan alispánokat, akiknél egyelőre nem bizonyítható a püspöki familiaritás, azaz gyanítható, hogy más, a megyében jelentősebb befolyással rendelkező világi személyhez fűzte őket familiárisi kapcsolat (pl. Récsei Benedek esetében szinte bizonyos, hogy már 1484-ben is Kinizsi Pál embere volt). Mindazonáltal e széknél is meghatározó többségben vannak a püspöki familiárisok. Különösen egyértelmű ez azokban az esetekben, amikor az alispán egyidejűleg a veszprémi vagy a sümegi várnagyi tisztséget (Veszprém esetében ez gyakrabban a *provisoratus curie*, az udvarbíróság volt) is betöltötte (a várnagyságot vagy bármely más, az alispánok által viselt tisztséget csak akkor tüntettem föl a táblázatban, ha az az oklevélben is szerepelt, ellenkező esetben nem, még ha kikövetkeztethető is lett volna).

Elenyésző számú esetben az egyes alispánokhoz jegyzetben további, életpályájukat jelző adatot is csatoltam abban a reményben, hogy ezáltal a megyén belül — különösen a személyes viszonyrendszerek tekintetében — betöltött szerepük talán jobban megragadható lesz. Nem vitatható azonban, hogy egy ennél sokkalta részletesebb prozopográfiai gyűjtéssel lényegesen árnyaltabb képet kaphatnánk, ez viszont mindeztől még nem történt meg.

A második táblázatban a szolgabírák szerepelnek, természetesen időrendben. E gyűjteménybe csak azok a személyek kerültek be, akikről az oklevelek egyértelműen megmondják, hogy az illető szolgabíró (legtöbbször az *unum ex nobis*, *XY iudicem nobilium* szókapcsolattal) volt. Minden más esetben szereplő megbíztottak a harmadik, „Megyei kiküldöttek” c. táblázatba kerültek besorolásra.

Veszprém Megyei Levéltár Kiadványai 3.) (a továbbiakban: *Solymosi*: Adólajstrom) 123. p. (különösen a 19–20. jegyzetek)

⁹ *Solymosi*: Adólajstrom 123. p.

¹⁰ *Csukovits Enikő*: Sedriahelyek — megyeszékhelyek a középkorban. In: *Történelmi Szemle*, 39. (1997) 375. p.

A táblázatokban és a jegyzetekben előforduló rövidítések:

DF – Magyar Országos Levéltár. Diplomatikai Fényképgyűjtemény.

DL – Magyar Országos Levéltár. Diplomatikai Levéltár.

HO – Hazai Okmánytár I–VIII. köt. Kiadják: *Nagy Imre–Páur Iván–Ráth Károly–Ipoly Arnold–Véghely Dezső*. Győr–Bp., 1865–1891.

Kóta – Regeszták a vasvári káptalan levéltárának okleveleiről (1130) 1212–1526. (Középkori oklevelek Vas megyei levéltárakban I. Vas megyei levéltári füzetek 8.) Készítette: *Kóta Péter*. Szombathely, 1997.

Lukics – *Lukics Pál*: A vásárhelyi apácák története. Veszprém, 1923. (Közlemények Veszprémvármegye múltjából I.)

PRT – A Pannonhalmi Szent Benedek Rend Története I–XII/b. köt. Szerk.: Erdélyi László–Sörös Pongrácz. Bp., 1902–1916.

Zichy – A zichi és vasonkeoi gróf Zichy család idősb ágának okmánytára I–XII. köt. Szerk.: *Nagy Iván–Nagy Imre–Véghely Dezső–Kammerer Ernő–Lukcsics Pál*. Pest, Bp., 1871–1931.

ZO – Zala vármegye története. Oklevéltár I–II. köt. Szerkesztette: *Nagy Imre–Véghely Dezső–Nagy Gyula*. Bp., 1886–1890.

Veszprém megye ispánjai és alispánjai (1458–1526)

Megyei okl. keltezési helye (Szék)	Alispán(ok)	Dátum	Forrás
Gatalóci Mátyás veszprémi püspök és ispán (1440–1457) ¹¹			
Vásárhely (cs.)	Dörögdi Bálint	1456. 04. 22	<i>Engel</i> : Arch. I. 233.
Vetési Albert veszprémi püspök és ispán (1458–1487) ¹²			
Vásárhely (cs.)	Dörögdi Bálint	1458. 03. 23.	<i>Engel</i> : Arch. I. 233.
Vásárhely (cs.)	Dörögdi Bálint	1458. 06. 01	DL 44871.
Veszprém (sz.)	Csatári Péter Csajági Mihály	1460. 11. 12.	DF 200482.

¹¹ *Engel*: Arch. I. köt. 233. p.

¹² A püspökök adatsorát az alábbi munkából emeltem át: Monumenta Romana Episcopatus Vespriensis (A veszprémi püspökség római levéltára) IV. köt. 1492–1526. Edídit: *Josephus Lukcsics*. Budapestini, 1907. XCV–XCVI. p. Az ettől való eltérések forrásai a jegyzetekben szerepelnek.

Megyei okl. keltezési helye (Szék)	Alispán(ok)	Dátum	Forrás
Veszprém (sz.)	Úrmezejei János	1461. 01. 28.	DL 66277.
Vásárhely (szo.)	Dörögdi Bálint Dörögdi Simon	1461. 08. 22.	DL 66282.
Vásárhely (cs.)	Dörögdi Bálint Dörögdi Simon	1462. 05. 06.	DL 49967.
Vásárhely (cs.)	Dörögdi Bálint Dörögdi Simon	1462. 05. 13.	DL 45010. DL 45009.
Vásárhely (cs.)	Dörögdi Bálint Dörögdi Simon	1462. 05. 27.	DL 45013.
Vásárhely (cs.)	Dörögdi Bálint Dörögdi Simon	1463. 10. 20.	DL 45071.
Vásárhely (cs.)	Unyomi Miklós sümegi vn. <i>comes</i> megnevezéssel ¹³	1464. 01. 26.	DL 45075.
Vásárhely (cs.)	Unyomi Miklós sümegi vn. <i>comes</i> megnevezéssel	1464. 05. 31.	DL 68391.
Veszprém (szo.)	Vámosi Farkas Mór	1464. 07. 07.	DF 201388.
Veszprém (szo.)	Úrmezejei János	1464. 08. 04.	DF 200497.
Vásárhely (cs.)	Unyomi Miklós sümegi vn. <i>comes</i> megnevezéssel	1465. 01. 10.	DL 45142.
Vásárhely (p.)	Unyomi Miklós sümegi vn. <i>comes</i> megnevezéssel	1465. 04. 05.	PRT VIII. 527.
Vásárhely (cs.)	Unyomi Miklós sümegi vn. <i>comes</i> megnevezéssel	1465. 06. 27.	DF 207912.
Vásárhely (cs.)	Unyomi Miklós sümegi vn.	1466. 11. 27.	DL 45233.
Vásárhely (cs.)	Unyomi Miklós sümegi vn.	1468. 04. 14.	DL 45292

¹³ Unyomi már 1459-től bizonyosan sümegi várnagy, azaz püspöki familiáris volt; ez évben nevezte ki Mátyás tapolcai, kapornaki és szentbalázsi sókamarássá. ZO II. köt. 575-576. p. Később, 1462-ben és 1463-ban is sümegi várnagyként említi egy-egy oklevél. DL 45023. (1462); DL 45041. (1463).

Megyei okl. keltezési helye (Szék)	Alispán(ok)	Dátum	Forrás
Vásárhely (cs.)	Unyomi Miklós	1469.08.10.	DL 45363.
Veszprém (szo.)	Kajári Gál Kajári Lukács	1469.08.12.	DL 88480.
Vásárhely (cs.)	Unyomi Miklós	1469.08.24.	DL 45365.
Veszprém (szo.)	Kajári Gál Kajári Lukács	1469.08.26.	DI 88481.
Veszprém (szo.)	Kajári Gál Kajári Lukács	1469.09.09.	DL 88483
Vásárhely (cs.)	Unyomi Miklós	1470.04.05.	DL 102567.
Veszprém (szo.)	Darabosfalvi Gyakói Miklós	1470.07.07.	DL 102568.
Vásárhely (cs.)	Unyomi Miklós	1470.07.12.	DL 45412.
Vásárhely (cs.)	Unyomi Miklós	1470.08.09.	DL 45410.
Vásárhely (sz.)	Unyomi Miklós	1471.02.20.	DL 66301.
Veszprém (szo.)	Kajári Gál Kajári Lukács	1471.05.18.	PRT VIII. 532.
Vásárhely (cs.)	Unyomi Miklós	1472.03.19.	DF 207919.
Vásárhely (cs.)	Meggyesi Márk Dörögdi Simon	1473.10.14.	DF 207921.
Vásárhely (cs.)	Meggyesi Márk Dörögdi Simon	1474.06.30.	PRT VIII. 533.
Vásárhely (cs.)	Meggyesi Márk Dörögdi Simon	1474.11.03.	DL 45581.
Vásárhely (cs.)	Dörögdi Simon	1474.11.17.	DL 45584.
Vásárhely (cs.)	Dörögdi Simon	1475.02.23.	PRT VIII. 533–534.
Vásárhely (cs.)	Meggyesi Márk Dörögdi Simon	1475.07.13.	DL 66304.
Vásárhely (cs.)	Dörögdi Simon	1475.09.21.	DF 207924.
Vásárhely (cs.)	Dörögdi Simon Meggyesi Márk	1475.11.16.	DL 66308.

Megyei okl. keltezési helye (Szék)	Alispán(ok)	Dátum	Forrás
Veszprém (szo.)	Darabosfalvi Gyakói Miklós	1476. 10. 05.	DF 201446.
Vásárhely (cs.)	Dörögdi Simon Meggyesi Márk	1477. 03. 27.	DL 102596.
Vásárhely (cs.)	Meggyesi Márk ¹⁴ Dörögdi Simon	1477. 05. 29.	DF 207927.
Veszprém (szo.)	Koromlai Miklós Csatári Mátyás	1477. 10. 18.	DF 200545
Veszprém (h.)	Koromlai Miklós Csatári Mátyás	1477. 10. 27.	Zichy XI. 207–208.
Vásárhely (cs.)	Dörögdi Simon	1478. 10. 29.	DL 102604.
Vásárhely (cs.)	Dörögdi Simon	1479. 05. 13.	DL 45783.
Veszprém (szo.)	Údvari Pál	1479. 08. 07.	DF 262614.
Veszprém (szo.)	Illyei György	1481. 03. 17.	DL 102619.
Veszprém (szo.)	Vincei Benedek Illyei György	1481. 09. 01.	DL 66357.
Veszprém (sz.)	Illyei György Trencsényi Magyar Benedek	1482. 01. 16.	DL 18599.
Vásárhely (cs.)	Dörögdi Simon Kohári Gergely	1483. 07. 31.	DF 207940.
Vásárhely (cs.)	Dörögdi Simon Récesei Benedek ¹⁵	1484. 04. 15.	DF 207941.
Kinizsi Pál veszprémi ispán (1487–1494)			
Lövöld (h.)	Hidegkuti Farkas Antal	1487. 01. 22.	DL 66330.
Lövöld (h.)	Hidegkuti Farkas Antal	1487. 02. 19.	DF 201497.
Lövöld (h.)	Hidegkuti Farkas Antal	1488. 01. 21.	DF 207947.

14 1483-ból ismerünk egy Meggyesi Márkot, mint a veszprémi káptalan ügyvédjét. Nem kizárt, hogy e fenti alispánnal azonos személyről lehet szó. Kóta nr. 510.

15 1479–1484 között Esegvári Györggyel közösen Zala megye alispánja volt Kinizsi Pál ispánsága alatt. *Holub*: Zala vm. tört. 471–472. p.

Megyei okl. keltezési helye (Szék)	Alispán(ok)	Dátum	Forrás
Lövöld (h.)	Hidegkuti Farkas Antal	1489. 10. 05.	DL 46115.
Vásárhely (cs.)	Kinizsi Oszwald Csorbai Márk Ötvösi Péter	1492. 10. 18.	DF 282774.
Vásárhely (cs.)	Kinizsi Oszwald Esegvári György ¹⁶ Csorbai Márk Ötvösi Péter	1493. 02. 14.	DL 66340.
Vásárhely (cs.)	Kinizsi Oszwald Esegvári György Csorbai Márk Ötvösi Péter	1493. 06. 27.	DL 66342.
Vásárhely (cs.)	Esegvári György	1494. 07. 17.	DL 46270.
Vázsonykői Horváth Márk veszprémi ispán (1494–1495) ifj. Vitéz János veszprémi püspök és ispán (1495–1499)			
Vásárhely (cs.)	Miskei Szarka Miklós	1495. 09. 24.	Lukics 92. ¹⁷
Veszprém (sz.)	Dörgicsei Szarka Kelemen prov. curie Veszpr. ¹⁸	1496. 10. 05.	DL 46372.
Veszprém (sz.)	Dörgicsei Szarka Kelemen prov. curie Veszpr.	1496. 10. 19.	DL 102663.
Veszprém (sz.)	Dörgicsei Szarka Kelemen prov. curie Veszpr.	1497. 04. 12.	DL 104061.

¹⁶ Lásd az előző jegyzetet.

¹⁷ Lukics 92-ben az alábbi idézet szerepel: *Johannes magnus de Sarwar castri Wesprimiensis, Paulus Leanffalw castri Wason castellani, Clemens Zarka Sancti Petri de (Der)giche vicecomes comitatus Wesprimiensis sedis Wassarhel*, holott az eredeti oklevélben ez így található: *Iohannes Magnus [de] Sarwar castri Wesprimiensis, Paulus de Leanffalw castri Wasson castellani, Clemens Zarka, Nicolaus contra de Myske vicecomes comitatus Wesprimiensis sedis Wassarhel*. A kissé összetett felsorolásból mindazonáltal csak Miskei Miklós tekinthető bizonyosan alispánnak az oklevélben egyértelműen egyes számban álló *vicecomes* megnevezés folytán; jóllehet a táblázatból kiténik, hogy Szarka Kelemen is ekkoriban viselte tisztségét. DL 20351.

¹⁸ Szarka Kelemen előfordul Szentpéterdörgicsi és Kisdörgicsi Szarka Kelemenként is, a könnyebb azonosítás kedvéért azonban e névalak változatait Dörgicsre normalizáltam.

Megyei okl. keltezési helye (Szék)	Alispán(ok)	Dátum	Forrás
Veszprém (sz.)	Dörgicsei Szarka Kelemen	1497.06.14.	DL 46397.
Vásárhely (cs.)	Korontáli Mihály	1497.06.29.	DL 66350.
Vásárhely (cs.)	Korontáli Mihály	1498.01.25.	DL 66352.
Vásárhely (cs.)	Korontáli Mihály	1498.02.08.	DL 20648.
Veszprém (sz.)	Dörgicsei Szarka Kelemen	1498.02.14.	DL 20651.
Vásárhely (cs.)	Korontáli Mihály	1498.02.22.	DL 107729.
Veszprém (sz.)	Dörgicsei Szarka Kelemen prov. curie Veszpr.	1498.02.28.	DL 68466.
Veszprém (sz.)	Dörgicsei Szarka Kelemen prov. curie Veszpr.	1498.03.28.	DL 20971.
Veszprém (sz.)	Dörgicsei Szarka Kelemen prov. curie Veszpr.	1498.12.12.	DL 102671.
Vásárhely (cs.)	Korontáli Mihály	1499.05.23.	DL 66354.
Vásárhely (cs.)	Korontáli Mihály	1499.06.06.	DL 102675.
Vásárhely (cs.)	Korontáli Mihály	1499.07.04.	DL 66357. DL 102678.
Veszprém (sz.)	Dörgicsei Szarka Kelemen prov. curie Veszpr.	1499.07.31.	DL 102677.
Vásárhely (cs.)	Korontáli Mihály	1499.08.08.	DL 102679.
Veszprém (sz.)	Dörgicsei Szarka Kelemen	1499.12.18.	DL 46510.
Szatmári György veszprémi püspök és ispán ([1499] 1500–1502)			
Veszprém (sz.)	Eszényi Benedek veszprémi vn.	1500.06.10.	DF 207977.
Veszprém (sz.)	Eszényi Benedek veszprémi vn.	1500.08.05.	DF 207980.
Veszprém (cs.)	Eszényi Benedek veszprémi vn.	1500.08.06.	DF 207981.
Veszprém (sz.)	Eszényi Benedek veszprémi vn.	1500.10.07.	DF 207985.

Megyei okl. keltezési helye (Szék)	Alispán(ok)	Dátum	Forrás
Vásárhely (cs.)	Eszényi Benedek veszprémi vn.	1501. 04. 15.	DF 207994.
Veszprém (sz.)	Eszényi Benedek veszprémi vn.	1501. 04. 21.	DF 201533.
Vásárhely (cs.)	Eszényi Benedek veszprémi vn.	1501. 05. 27.	DF 208003.
Vásárhely (cs.)	Eszényi Benedek veszprémi vn.	1501. 06. 30.	DL 46554.
Vásárhely (cs.)	Eszényi Benedek veszprémi vn.	1501. 06. 10.	DF 208004.
Vásárhely (cs.)	Eszényi Benedek veszprémi vn.	1501. 09. 02.	DL 66362. DL 66363.
Frangepán Gergely veszprémi püspök és ispán (1502–1503)			
Vásárhely (cs.)	Sávolyi János veszprémi vn. Dörgicsei Szarka Kelemen veszprémi vn.	1502. 01. 13.	DL 66366.
Lövöld (v.) ¹⁹	<i>Nos universitas nobilium comitatus Wesprimiensis...</i>	1502. 01. 23.	DL 66367.
Vásárhely (cs.)	Sávolyi János Dörgicsei Szarka Kelemen	1502. 02. 17.	DF 208007.
Isvalies Péter veszprémi püspök és ispán (1503– [1509] 1511) ²⁰			
Vásárhely (cs.)	Hosszútóti György	1504. 10. 07.	DL 66373.

¹⁹ Az oklevél dátuma: *dominica post festum Vincentii martiris.*

²⁰ Kinevezését követően hamarosan visszatért Itáliába, s a püspökség kormányzását Tommaso Bellorusso püspöki *gubernator* látta el. *Solymosi László: A veszprémi egyház 1515. évi határozatai* (Constitutiones synodales ecclesie Vesprimiensis anni MDXV.) Bp., 1997. (a továbbiakban: *Solymosi: Zsinati határozat*) 15. p. Tommaso 1507-ben bizonyosan Veszprémben tartózkodott, innen keltezte ugyanis egy oklevelét. A Veszprémi káptalan számadáskönyve (1495–1534). Krónika (1526–1558). Javadalmak és javadalmak (1550, 1556). Közzéteszi: Kredics László–Madarász Lajos–Solymosi László. Veszprém, 1997. (A Veszprém megyei levéltár kiadványai 13.) (a továbbiakban: Számadáskönyv) 126–127. p.

Megyei okl. keltezési helye (Szék)	Alispán(ok)	Dátum	Forrás
Vásárhely (cs.)	Hosszútóti György	1505. 01. 02.	DL 66376. DL 46698.
Vásárhely (cs.)	Hosszútóti György	1505. 01. 30.	DL 66377.
Veszprém (sz.)	Hosszútóti György	1505. 04. 16.	DL 66378.
Vásárhely (cs.)	Hosszútóti György	1505. 05. 08.	DL 66379. DL 104148.
Vásárhely (cs.)	Hosszútóti György	1505. 06. 05.	DL 46717.
Veszprém (sz.)	Dörgicsesi Szarka Kelemen	1505. 06. 11.	DF 208046.
Veszprém (sz.)	Dörgicsesi Szarka Kelemen	1505. 06. 25.	PRT VIII, 546–547.
Vásárhely (cs.)	Hosszútóti György	1505. 08. 07.	DL 46728.
Vásárhely (cs.)	Hosszútóti György	1505. 08. 21.	PRT VIII, 547.
Vásárhely (cs.)	Hosszútóti György	1505. 09. 18.	DL 46732.
Veszprém (sz.)	Dörgicsesi Szarka Kelemen	1506. 01. 28.	PRT VIII, 547–548.
Vásárhely (cs.)	Hosszútóti György	1506. 09. 17.	DL 66382.
Veszprém (sz.)	Dörgicsesi Szarka Kelemen	1506. 12. 09.	DF 208063.
Vásárhely (cs.)	Hosszútóti György	1507. 09. 23.	DL 21765.
Vásárhely (cs.)	Hosszútóti György	1509. 04. 05.	DL 102695.
Veszprém (sz.)	Dörgicsesi Szarka Kelemen	1509. 06. 27.	DL 106729.
Berisló Péter veszprémi püspök és ispán ([1509] 1511–1520) ²¹			
Veszprém (sz.)	Dörgicsesi Szarka Kelemen ²²	1510. 03. 13.	DL 68494.
Vásárhely (cs.)	Hosszútóti György ²³	1510. 11. 07.	DL 46958.

21 1509-től a veszprémi egyház *commendatora* volt. *Solymosi*: Zsinati határozat 15–16. p.; majd 1510. január 1-jén Berislót a veszprémi egyház *gubernatorának* mondják. DL 102696. E megnevezése egészen 1511. december 16-ig élt, ezután már püspök a megnevezése. *Solymosi*: Zsinati határozat 35. p. (37. jegyzet)

22 1510. január 1-jén még viselte a veszprémi vármegyei tisztséget. DL 102696.

23 Később, 1512–1526 között rövidebb megszakításokkal Zala megye alispánja volt Báthori István és Ákosházi Sárkány Ambrus ispánsága alatt. *Holub*: Zala vm. tört. 475–477. p.

Megyei okl. keltezési helye (Szék)	Alispán(ok)	Dátum	Forrás
Veszprém (sz.)	Dörgicsei Szarka Kelemen	1511. 01. 08.	DL 102315.
Veszprém (sz.)	Dörgicsei Szarka Kelemen	1512. 01. 14.	DL 22257.
Vásárhely (cs.)	Némái Kolos Jakab	1512. 04. 29.	DF 272073.
Vásárhely (cs.)	Némái Kolos Jakab	1512. 07. 01.	DL 102698.
Vásárhely (cs.)	Mezőlaki Zámbó István	1513. 05. 12.	DL 93765.
Veszprém (sz.)	Dörgicsei Szarka Kelemen	1513. 06. 08.	DF 208121.
Vásárhely (cs.)	Mezőlaki Zámbó István	1513. 11. 03.	Lukics 94.
Vásárhely (cs.)	Mezőlaki Zámbó István	1513. 12. 15.	DF 260876.
Veszprém (sz.)	Dörgicsei Szarka Kelemen	1514. 02. 01.	DL 47064.
Veszprém (sz.)	Dörgicsei Szarka Kelemen	1516. 03. 19.	DF 208149.
Vásárhely (cs.)	Mezőlaki Zámbó István	1517. 03. 05.	DL 22899.
Veszprém (sz.)	Dörgicsei Szarka Kelemen	1517. 09. 16.	DF 208168.
Vásárhely (cs.)	Hathalmi Lázár	1518. 07. 15.	DL 23064.
Vásárhely (cs.)	Hathalmi Lázár	1519. 01. 13.	DL 23128.
Vásárhely (cs.)	Hathalmi Lázár ²⁴	1520. 05. 03.	DL 23369.
Várdai Pál veszprémi püspök és ispán (1520–1524)			
Vásárhely (cs.)	Devecseri Csoron András	1521. 05. 16.	DL 23547.
Vásárhely (cs.)	Devecseri Csoron András	1522. 06. 26.	DF 262021.
Vásárhely (cs.)	Devecseri Csoron András	1522. 07. 10.	DL 47465.
Vásárhely (cs.)	Devecseri Csoron András	1523. 01. 29.	DF 262021.
Vásárhely (cs.)	Devecseri Csoron András	1523. 03. 19.	DL 47496.
Vásárhely (cs.)	Devecseri Csoron András	1523. 06. 18.	DL 47512.
Vásárhely (cs.)	Devecseri Csoron András	1523. 12. 24.	DL 23861.

24 1520-ban Szarka Kelemennel együtt viselte a veszprémi várnagyi tisztséget. Számadáskönyv 218. p.

Megyei okl. keltezési helye (Szék)	Alispán(ok)	Dátum	Forrás
Vásárhely (cs.)	Devecseri Csoron András	1524. 02. 11.	DL 47544.
Veszprém (p.) ²⁵	Podári Szatolcsi (<i>Zatolchi</i>) Mátyás	1524. 03. 11.	DL 23905.
Veszprém (sz.)	Podári Szatolcsi (<i>Zatolchi</i>) Mátyás	1524. 04. 20.	DL 23927.
Szalaházi Tamás veszprémi püspök és ispán (1524–1527)			
Veszprém (sz.)	Podári Szatolcsi (<i>Zatolchi</i>) Mátyás	1525. 07. 05.	DL 24165.
Veszprém (sz.)	Podári Szatolcsi (<i>Zatolchi</i>) Mátyás	1525. 07. 19.	DL 24168.
Veszprém (v.)	Devecseri Csoron András ²⁶	1525. 08. 20.	DL 24176.
Vásárhely (cs.)	Devecseri Csoron András	1525. 10. 05.	DL 24202. Lukics 95.
Veszprém (sz.)	Devecseri Csoron András	1525. 10. 11.	DL 23929.
Veszprém (sz.)	Devecseri Csoron András	1525. 12. 13.	DL 24234.
Vásárhely (cs.)	Devecseri Csoron András	1526. 02. 15.	DL 66393.
Veszprém (sz.)	Devecseri Csoron András	1526. 02. 21.	DL 24257.
Vásárhely (cs.)	Devecseri Csoron András	1526. 05. 24.	DL 66394.
	Devecseri Csoron András	1526. 07. 24.	PRT III. 764.

25 Az oklevél keltezése: *15. die VI. p. Mathie apostoli*, amely egyértelműen március 11., azaz pénteki nap.

26 1525-ben egy esetben a veszprémi káptalan számadáskönyvében ispánnak mondják: *Quartus nostras Thapolzakees locavimus egregio Andree Chorom de Dewecher comiti comitatus Wesprimiensis pro fl 10*. Számadáskönyv 269. p.

Veszprémi megye szolgabírái, esküdtői, jegyzői (1458–1526)

Szolgabíró	Szék	Dátum	Forrás
Tegyei Tamás	Vá.	1458. 06. 01.	DL 44871.
Szopori Péter	Ve.	1464. 06. 23.	DL 16012.
Vámosi Farkas Mór	Ve.	1464. 06. 23.	DL 16012.
Szopori Péter	Ve.	1464. 08. 04.	DF 200497.
Korontáli Antal	Vá.	1465. 01. 10.	DL 45142.
Bedegeci Basó György	Vá.	1465. 06. 27.	DF 207912.
Korontáli György	Vá.	1471. 02. 20.	DL 66301.
Csatári Balázs	–	1474. 01. 22.	HO IV. 427.
Koromlai Miklós	–	1474. 01. 22.	HO IV. 427.
Tegyei Tamás	Vá.	1475. 11. 16.	DL 66308.
Korontáli György	Vá.	1478. 10. 29.	DL 102604.
Korontáli György	Vá.	1479. 05. 13.	DL 45783.
Csatári Mátyás ²⁷	Ve.	1481. 03. 17.	DL 102619.
Korontáli János	Vá.	1485. 06. 16.	DL 86417.
Korontáli György	Vá.	1485. 06. 16.	DL 86417.
Csatári Balázs esküdt ²⁸	Löv.	1487. 02. 01.	DF 201497.
fajsi Ányos Mihály esküdt	Löv.	1487. 02. 01.	DF 201497.
Vámosi Pál	Löv.	1488. 01. 21.	DF 201947.
Bozsóki Pál esküdt	Löv.	1488. 01. 21.	DF 201947.
Vámosi Pál	Ve.	1488. 10. 21. u.	<i>Solymosi</i> : Adólajstrom 198.

²⁷ 1498-ban Esegvári Ferenc tótvázsonyi officialisa volt. DL 72258.

²⁸ Az esküdtői intézmény 1486–1492 között létezett törvénybe iktatottan, de nem tűnt el azonnal nyomtalanul. Vö. *Holub*: Zala vm. tört. 158–161. p. Csatári Balázs egybíránt 1496-ban veszprémi káptalani *officialis* volt. Számadáskönyv 14. p.

Szolgabíró	Szék	Dátum	Forrás
Akai György	Vc.	1488. 10. 21. u.	<i>Solymosi</i> : Adólajstrom 200.
Kovácsi János	Vá.	1488. 10. 21. u.	<i>Solymosi</i> : Adólajstrom 202.
Miskei György	Vá.	1488. 10. 21. u.	<i>Solymosi</i> : Adólajstrom 205.
Miskei György	Löv.	1489. 10. 05.	DL 46115.
Tegyei Gál esküdt	Löv.	1489. 10. 05.	DL 46115.
Korontáli Tamás	Vc.	1496. 10. 05.	DL 46372.
Korontáli Tamás	Vá.	1497. 06. 29.	DL 66350.
Korontáli Tamás	Vá.	1498. 01. 25.	DL 66352.
Korontáli Tamás	Vá.	1498. 02. 08.	DL 20648.
Vámosi Sári Péter	Vc.	1498. 02. 14.	DL 20651.
Korontáli Tamás	Vá.	1498. 02. 22.	DL 107729.
Vámosi Sári Péter	Vc.	1498. 02. 28.	DL 68466
Szopori Imre	Vc.	1498. 03. 28.	DF 207971.
Vámosi Sári Péter	Vc.	1498. 12. 12.	DL 102671.
Lőrintei Csob Márton	Vá.	1499. 06. 06.	DL 102675.
Vámosi Sári Péter	Vc.	1499. 07. 31.	DL 102677.
Görzsönyi Veres Mihály	Vá.	1499. 08. 08.	DL 102679.
Akai Mihály deák	Vc.	1500. 06. 10.	DF 207977.
Akai Mihály	Vc.	1500. 08. 06.	DF 207981.
Vámosi Unoka Domokos ²⁹	Vc.	1501. 04. 21.	DF 201533.
Görzsönyi Mihály	Vá.	1501. 05. 11.	DF 207994.
Lőrintei Csob Márton	Vá.	1501. 06. 03.	DL 46554.
Görzsönyi Mihály	Vá.	1501. 06. 10.	DF 208004.

29 1498-ból és 1509-ből, mint királyi emberről van információnk róla. DL 72258; DL 72261.

Szolgabíró	Szék	Dátum	Forrás
Lőrintei Csob Márton	Vá.	1501. 09. 02.	DL 66363.
Lőrintei Csob Márton ³⁰	Vá.	1502. 01. 12.	DL 66366.
Görzsönyi Mihály	Vá.	1502. 02. 17.	DF 208007.
Csajági Józsa Bálint	Ve.	1504. 06. 11.	DF 208046.
Korontáli Tamás	Vá.	1504. 10. 07.	DL 66373.
Korontáli Tamás	Vá.	1505. 01. 03.	DL 66376.
Vámosi Sári Péter ³¹	Ve.	1505. 04. 16.	DL 66378.
Korontáli Tamás	Vá.	1505. 05. 02.	DL 66379.
Korontáli Tamás	Vá.	1505. 05. 07.	DL 46728.
Csögglei Györgyfi (<i>Gerffy</i>) Máté	Vá.	1505. 05. 14.	DL 46717.
Csögglei Györgyfi (<i>Gyerghfy</i>) Máté	Vá.	1505. 09. 18.	DL 46732.
Vámosi Sebestyén Gergely	Ve.	1506. 01. 28.	DF 208053.
Korontáli Tamás	Vá.	1506. 09. 17.	DL 66382.
Vámosi Sebestyén Gergely	Ve.	1506. 12. 09.	DF 208063.
Csögglei Györgyfi (<i>Gyerghfy</i>) Máté	Vá.	1507. 09. 23.	DL 21765.
Vámosi Unoka Domokos	Ve.	1509. 06. 27.	DL 106729.
Vámosi Unoka Domokos	Ve.	1510. 03. 14.	DL 68494.
Lőrintei Csob Márton	Vá.	1510. 11. 07.	DL 46958.
Bánki Józsa János	Ve.	1512. 01. 14.	DL 22257.
Korontáli Tamás	Vá.	1512. 04. 29.	DF 272073.
Korontáli Tamás	Vá.	1512. 07. 01.	DL 102698.
Bánki Józsa János	Ve.	1513. 06. 08.	DF 208121.

30 1502-ben Esegvári Ferenc Mártont ügyvédül vallja a veszprémi káptalan előtt. DL 102690.

31 1508-ban királyi emberként ismerjük. DL 72261.

Szolgabíró	Szék	Dátum	Forrás
Csőglei Györgyfi (<i>Gerghffy</i>) Máté	Vá.	1513. 11. 03.	Lukics 94.
Csőglei Györgyfi (<i>Gerghffy</i>) Máté	Vá.	1513. 12. 15.	DF 260876.
Hidegkuti Farkas Antal ³²	Ve.	1514. 02. 01.	DL 47064.
Korontáli Tamás	Vá.	1515. 08. 21.	DL 66380.
Bánki Józsa János	Ve.	1516. 03. 19.	DF 208149.
Bánki Józsa János	Ve.	1517. 09. 16.	DF 208168.
Kisgyimóti János	Vá.	1521. 05. 16.	DL 23547.
Görzsönyi Györgyfi (<i>Gewrghffy</i>) Máté	Vá.	1522. 06. 26.	DF 262021.
Görzsönyi Györgyfi (<i>Gyewrghffy</i>) Máté	Vá.	1523. 03. 19.	DL 47496.
Görzsönyi Györgyfi (<i>Gyerghffy</i>) Máté	Vá.	1523. 12. 24.	DL 23861.
Görzsönyi Györgyfi (<i>Gyerghffy</i>) Máté	Vá.	1524. 02. 10.	DL 47544.
Hidegkuti Farkas Antal	Ve.	1524. 04. 20.	DL 23927.
Hidegkuti Farkas Antal	Ve.	1525. 07. 04.	DL 24165.
Hidegkuti Farkas Antal	Ve.	1525. 07. 08.	DL 24168.
Hidegkuti Farkas Antal	Ve.	1525. 08. 20.	DL 24176.
Lórintei Csob Márton	Vá.	1525. 12. 07.	DL 24228.
Hidegkuti Farkas Antal	Ve.	1525. 12. 13.	DL 24234.
<i>Sári Mihály jegyző (notarius sedis)</i>	Ve.	1525. 12. 13.	DL 24234.
Takácsi Wathay Pál	Vá.	1526. 02. 15.	DL 66393.
Korontáli Mihály	Vá.	1526. 05. 24.	DL 66394.

³² 1503-ban még Esegvári Ferenc és felesége, Himfi Imre özvegye: Zsófia vallotta Antalt ügyvédként. DL 102691.

Megyei kiküldöttek (1460–1484)

Megyei ember	Szék	Dátum	Forrás
Koromlai Miklós	Ve.	1460.11.12.	DF 200482.
Csatári János	Ve.	1460.11.12.	DF 200482.
Ajkai Bak Gergely	Ve.	1461.01.28.	DL 66277.
Csőglei Benedek	Vá.	1465.04.05.	DF 263440.
Teveli Szabó Miklós ³³	Vá.	1468.04.14.	DL 45292.
Korontáli Antal	Vá.	1469.08.10.	DL 45363.
Bódi Domokos	Vá.	1470.04.11.	DL 102567.
Hegyí Gergely	Ve.	1471.05.18.	DF 207918.
Takácsi Domokos	Vá.	1472.03.19.	DF 207919.
Kovácsi Bökény Tamás	Vá.	1473.10.14.	DF 207921.
Oroszi Miklós	Vá.	1474.06.30.	DF 207923.
Csőglei Bereck	Vá.	1475.09.21.	DF 207924.
Vámosi Farkas Péter	Ve.	1476.10.05.	DF 201446.
Kiskorontáli Lőrinc	Vá.	1477.03.27.	DL 102597.
Karancsi Bökény János	Vá.	1477.05.29.	DF 207927.
Jutasi Nemes Péter	Ve.	1477.09.18.	DF 200545.
Szentkirályszabadjai Jónás Imre	Ve.	1477.10.27.	Zichy XI. 207-208.
Jutasi Nemes Péter	Ve.	1482.01.16.	DL 18599.
Örsi Gergely	Vá.	1483.07.31.	DF 207940.
Teveli Mihály	Vá.	1484.04.15.	DF 207941.

33 Fia: András 1469-ben részt vett egy hatalmaskodásban, amelyet Szapolyai István pápai várnagy, Kapucsi Benedek vezetett. DL 86407.